

Ki?ileraras? Duyarl?I?k le?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ki?ileraras? Duyarl?I?k le?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24802>

Özet

Ki?ileraras? Duyarl?I?k Ölçe?i (KDÖ), bireylerin sosyal etkile?imlerde ya?ad?klar? kayg?, ba??ml?I?k, reddedilme duyarl?I??? ve sosyal kaç?nma davran??lar?n? ölçmek amac?yla Türkçeye uyarlanm?? 30 maddelik bir psikolojik ölçüm arac?d?r. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?r. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk üniversite ö?rencilerinde geçerlik ve güvenilirlik analizlerini ba?ar?yla ortaya koymu? olup, ölçe?in ki?ileraras? hassasiyetin üç temel boyutunu ölçtü?ünü göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Ki?ileraras? Duyarl?I?k, Psikometrik Analiz, Sosyal Kayg?, Reddedilme Duyarl?I???, Üniversite Ö?rencileri, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Tayfun Do?an, Serap Sapmaz

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin sosyal etkile?imlerde kar??la?t?klar? duygusal tepkileri ve davran??sal e?ilimleri, özellikle de ba?kalar?n?n dü?üncelerine yönelik a??r? kayg? ve reddedilme korkusunu ölçmektir. Bu ba?lamda KDÖ, **ki?ileraras? hassasiyet** düzeyini belirleyerek, bireyin sosyal ortamlarda ne ölçüde güvensizlik hissetti?ini ve olumsuz de?erlendirilme korkusuyla nas?l ba?a ç?kt???n? saptamaya hizmet eder.

Ölçek, adaptasyon çal??mas?nda Türk üniversite ö?rencilerinin psikolojik profilini ç?karmak ve linik psikoloji ve dan??man?k alanlar?nda ki?ileraras? i?lev bozukluklar?n? tespit etmek için kritik bir araç sunmak amac?yla kullan?lm??t?r.

Yap?

Ki?ileraras? Duyarl?I?k Ölçe?i, sosyal ili?kilerde bireyin hassasiyetini karakterize eden üç temel alt boyutu ölçmektedir. Bu yap?, **ki?ileraras? kayg? ve ba??ml?I?k**, **ki?ileraras? reddedilme duyarl?I??? ve sosyal kaç?nma davran??** olarak adland?r?lan boyutlardan olu?ur. Ölçek, bireyin sosyal ortamlarda ne ölçüde güvensizlik hissetti?ini ve olumsuz de?erlendirilme korkusuyla nas?l ba?a ç?kt???n? belirlemeye odaklanm??t?r.

Özellikle **ki?ileraras? kayg? ve ba??ml?I?k** alt boyutu (16 madde), ki?inin ba?kalar?n?n onay?na duydu?u ihtiyac? ve bu onay?n eksikli?inde ya?ad??? yo?un stresi yans?t?rken;

kişilerarası reddedilme duyarlılığı (7 madde), olası olumsuz sosyal etkileşimleri abartma eğilimini kapsamaktadır. Üçüncü alt boyut olan **sosyal kaçınma davranışı** (7 madde) ise atılgan olmayan veya pasif davranışsal tepkileri ölçmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çabaları kapsamında, ölçüte dayalı geçerlik analizleri yapılmıştır. Bu analizler, KDÖ'nün ölçmeyi amaçladığı yapıyla teorik olarak ilişkili olması beklenen diğer psikolojik yapılarla olan korelasyonların incelemeyi içermiştir.

Elde edilen bulgular, KDÖ puanları ile **nörotizm** arasındaki korelasyon katsayısı 0.66 ($p < .001$) olarak belirlendiğini göstermiştir. Bu yüksek korelasyon, kişilerarası duyarlılığın nörotik eğilimlerle güçlü bir ilişki içinde olduğunu doğrulamaktadır. Ayrıca, ölçek puanları ile düşük **benlik saygısı** arasındaki ilişki katsayısı ise 0.39 ($p < .01$) düzeyinde bulunmuştur. Bu anlamlı ilişkiler, KDÖ'nün yapı geçerliğini destekleyici niteliktedir. Geçerlik analizleri sırasında verilerin işlenmesi için **SPSS 15** ve **Lisrel 8.54** istatistik programlarından yararlanılmıştır.

Güvenirlilik

KDÖ'nün güvenirlik analizleri, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak hesaplanmıştır. Ölçeğin bütünü için hesaplanan Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0.81 olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin genel olarak yüksek düzeyde güvenilir ve içsel olarak tutarlı olduğunu göstermektedir.

Alt boyutlar bazında incelendiğinde ise iç tutarlılık katsayıları şu şekildedir:

Kişilerarası kaygı ve bağımlılık alt boyutu: 0.84

Sosyal özgüven eksikliği alt boyutu: 0.64

Atılgan olmayan davranışlar alt boyutu: 0.73

Bu katsayılar, alt boyutların da kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermekle birlikte, özellikle kişilerarası kaygı ve bağımlılık boyutunun en yüksek tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Kişilerarası Duyarlılık Ölçeği'nin Türkçeye adaptasyonu sürecinde, orijinal ölçek yapısının korunup korunmadığını incelemek amacıyla faktör analizi yöntemleri kullanılmıştır. Ölçek, toplam 30 maddeden oluşmakta ve üç ana alt boyuta ayrılmaktadır: Kişilerarası kaygı ve bağımlılık, Kişilerarası reddedilme duyarlılığı ve Sosyal kaçınma davranışı.

Bu üç faktörlü yapı, kişilerarası hassasiyet kavramının farklı boyutlarını temsil etmektedir ve uyarılma çabası, bu yapının Türk üniversite öğrencileri popülasyonunda da geçerli olduğunu

doğrulama için. Analizler, yapısalcı eğitim modellemesi (SEM) çalışmalarında yaygın olarak kullanılan **Lisrel 8.54** programı ile desteklenmiştir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 3 alt boyuttan oluşan 30 maddelik öz bildirim ölçeği.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Üniversite Öğrencileri

Age Group: Genç Yetkinlik

Population Details: Türk üniversite öğrencileri üzerinde psikometrik analizleri gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullanılmaktadır (1= hiç uygun değil, 5= kesinlikle uygun). Yüksek toplam puanlar, yüksek düzeyde kişilerarası duyarlılığa işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Kişilerarası Duyarlılık Ölçeği, KDÖ, Psikolojik Ölçüm, Cronbach Alfa, Sosyal Etkileşim, Nörotizm, Tayfun Doğan.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: tayfun@tayfundogan.net

Correspondence Address: Sorumlu Yazar: Tayfun Doğan. İletişim e-posta adresi yukarıda belirtilmiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin uyarlama çalışması 2012 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgileri hakkında sorumlu yazar Tayfun Doğan ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [kisilerarasi-duyarlilik-olcegi-kdo-](#)

[toad.pdf](#)

Kaynaklar

Doğan, T. ve Sapmaz, S. (2012). Kişilerarası Duyarlılık Ölçeğinin Türk üniversite öğrencilerinde psikometrik analizi. Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi, 5(2), 143-155. Makalenin tam metnine şu bağlantıdan erişilebilir: keg.aku.edu.tr

Kişilerarası Duyarlılık Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek toplam 3 alt boyut ve 30 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda her alt boyuta ait birer örnek madde verilmiştir:

Kişilerarası kaygı ve bağımlılık (16 madde). Örnek Madde: Başkalarının benim hakkımda ne düşündüğü ile ilgili kaygılanırım.

Kişilerarası reddedilme duyarlılığı (7 madde). Örnek Madde: Eğer insanlar beni gerçekten tanırsalar sevmezlerdi.

Sosyal kaçınma davranışı (7 madde). Örnek Madde: İnsanlara kızmakta zorlanırım.